

Vöyrin yleislääketieteen osaston lakkauttaminen

Aluehallitus 21.10.2024 § 212

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialueen hoidon ja palvelujen kustannukset ovat monella alueella valtakunnallisesti katsoen korkeat. Näin on myös yleislääketieteen osastohoidon kustannusten osalta. Vuonna 2023 Pohjanmaan kustannukset olivat noin 13 prosenttia valtakunnallista keskiarvoa korkeammat. Tammi–syyskuun 2024 aikana noin 85 prosenttia Pohjanmaan yleislääketieteen osastojen hoitopäivistä on käytetty 75-vuotiaiden ja sitä vanhempien potilaiden hoitoon. Kun yleislääketieteellisen hoidon kustannuksia per yli 75-vuotias asukas verrataan valtakunnalliseen keskiarvoon, Pohjanmaan kustannukset ovat noin 7 prosenttia korkeammat. Samalla ikävakiomaton sairastavuusindeksi on 87,1 (maan keskiarvo 100), eli väestö on merkittävästi terveempää kuin koko maassa, vaikka otetaan huomioon se, että Pohjanmaan väestöstä suuri osa on ikäihmisiä.

Koska ikäihmisten ympärivuorokautisen asumisen paikkojen vähentämistä ei voida käytännön syistä toteuttaa suunnitellulla tavalla, on vuoden 2025 talousarvion säästötavoitteet saavutettava muulla tavoin. Vuosina 2023-2024 toteutetuista ja vuodelle 2025 jo suunniteltavista yleislääketieteen osastojen paikkamäärän vähennyksistä huolimatta yleislääketieteen hoitopaikkojen vähentämiselle on edelleenkin tarvetta, vaikka sitä suunnitellaankin nyt nopeammalla tahdilla kuin alun perin oli tarkoitus. Koska Vöyrin asumispaikkojen vähennyksen suunniteltiin alun perin olevan suurempi kuin nykyisessä ehdotuksessa, oli tarkoituksena, että Vöyrin yleislääketieteen osaston toiminta jatkuu toistaiseksi. On arvioitu, että kokonaisen asumisyksikön ja yhden osaston sulkeminen aiheuttaisi hoitoportaalle tilapäisesti liian suuren kuormituksen. Koska osastopaikkojen vähennyksen ehdotetaan nyt olevan pienempi kuin alkuperäisessä ehdotuksessa, vaatii vuoden 2025 talousarvioehdotuksen tasapainottaminen kuitenkin lisää toimenpiteitä.

Vöyrin yleislääketieteen osastolla on 15 paikkaa. Osastoa vuoden 2024 aikana muutettu niin, että siellä hoidetaan nykyisin lähinnä sellaisia potilaita, jotka tarvitsevat pidempiäaikaisempaa hoitoa muista kuin lääketieteellisistä syistä. Osasto palvelee lähinnä keskisen alueen väestöä. Osaston suuntauksen muutoksen jälkeen noin 60 prosenttia hoitajaksojen käyttäjistä on ollut Vöyriä, loput potilaista ovat olleet enimmäkseen Vaasasta tai Mustasaaresta. Kun katsotaan väestöpohjaa, Vöyrin, Kristiinankaupungin ja Maalahden asukkaat käyttävät eniten ympärivuorokautista hoitoa, ja tarve avoimpien ja puoliavoimien hoitomuotojen kehittämiseksi on suuri. Liikkuva sairaala toimii sekä keskisellä että pohjoisella alueella, ja sillä on hyvät valmiudet palvella myös Vöyrin väestöä. Jos osasto suljetaan, myös kotisairaalan rooli korostuu. Jotta kotisairaala toimisi optimaalisella tavalla, tarvitaan jonkin verran vahvistusta henkilöstöresursseihin Vöyriä ja tiloja sosiaali- ja terveyskeskuksen yhteyteen. Vöyrin yleislääketieteen osaston sulkemisesta saataisiin, tarvittavat panostukset huomioiden, noin 1,9 miljoonan euron säästöt vuodessa. Jos sulkemisesta suunnitellaan 31.3.2025 lukien, vuonna 2025 syntyy säästöjä 1,4 miljoonan euroa. Säästösummaan sisältyy myös vuokratulujen väheneminen noin 320 000 eurolla vuodessa. Jos osasto lakkautetaan, osaa tiloista on mahdollista käyttää jatkossakin, esimerkiksi sosiaalihuollon asiakasvastaanotto voi muuttaa Oravaisten sosiaali- ja terveyskeskukseen. Siinä tapauksessa vastaavat vuokrasäästöt saadaan, kun hyvinvointialue luopuu näiden tilojen sijasta joistain muista tiloista.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus

- merkitsee tiedoksi viranhaltijoiden valmistelun Vöyrin yleislääketieteen osaston sulkemisesta viimeistään 31.3.2025. Ennen kuin asia tuodaan päätettäväksi, hyvinvointialue pyytää asianomaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunnot ja

toteuttaa väestökyselyn koskien ehdotettuja muutoksia. Lisäksi otetaan huomioon yhteistoimintaneuvottelut, jotka päättyvät 4.11.2024.
- päättää asiasta kokouksessaan 25.11.2024.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjaan merkittiin, että hallituksen jäsen Rainer Bystedt ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28 § 5. kohdan mukaisesti ja poistui asian käsittelyn ajaksi.

Pykälä tarkastettiin heti.

Jakelu

Aluehallitus 25.11.2024

5717/00.01.02.01/2024

Valmistelija Sjöström Pia-Maria

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluehallitus on kokouksessaan 21.10.2024 (§ 212) keskustellut Vöyrin (Oravaisten) yleislääketieteen osaston sulkemisesta. Hallitus on pyytänyt lausunnot kunnilta ja toteuttanut väestökyselyn tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman puitteissa toteutettavista palveluverkon muutoksista. Väestökyselyn yhteenveto käsitellään tämän kokouksen §:ssä 256. Kyselyn vastauksista käy yleisesti ilmi, että palveluverkon muutoksia vastustetaan. Lakisääteisiä vaikuttamistoimielimiä on kuultu asiassa. Niiden ja kunnan lausunnot sekä RKP:n Oravaisten paikallisosaston ja Vöyrin yleislääketieteen osaston henkilöstön kirjelmät ovat liitteenä.

Vöyrin kunta ei kannata yleislääketieteen osaston lopettamista kokonaisuudessaan ja on myös sitä mieltä, että toiminnan muutos luonteeltaan vähemmän akuutiksi viimeisen vuoden aikana on ongelmallista. Kunta painottaa, että dialogi ja avoimuus on hyvin tärkeää erityisesti muutostilanteissa. Ehdotukseksi annetaan, että yleislääketieteen osasto pidettäisiin toiminnassa pienemmällä paikkamäärällä, ja se palvelisi niitä alueen yli 75-vuotiaita, jotka odottavat ympärivuorokautisen asumisen paikkaa. Kunta huomauttaa, että välimuotoista osastoa tarvitaan jatkossa vielä enemmän määrin.

Vammaisneuvosto katsoo lausunnossaan, että lähipalvelut ovat tärkeitä ja että yksilön tarpeet ja kielelliset näkökohdat tulee huomioida tämänkaltaisten muutosten/lakkauttamisten yhteydessä.

Vanhusneuvosto kertoo lausunnossaan, että kotisairaala vastaa asukkaiden hoidon tarpeista, jos osastohoitoon ei ole mahdollisuutta. Lausunnossa painotetaan myös, että asukkaita on tärkeää informoida liikkuvasta sairaalasta. Yksi jäsen jätti eriyvän mielipiteen.

Muista saaduista kirjelmistä käy ilmi huoli henkilöstön kliinisen osaamisen säilymisestä, kun osaston toiminta on vähemmän akuuttia ja kotisairaala on ottanut hoitaakseen osan keskussairaalan jälkihoidosta. Yhtenä huolenaiheena ilmaistaan myös se, että kunnasta katoaa työpaikkoja. Lähipalvelut nähdään tärkeinä ja samalla nähdään, että osasto voisi tarjota paikkoja ympärivuorokautista asumispaikkaa odottaville suuremmalta maantieteelliseltä alueelta, mutta myös palliatiivista hoitoa. Vuokrassa saataisiin säästöjä vähentämällä paikkoja lisää.

Potilaspaikkojen vähentäminen osastolla ei anna sellaista säästövaikutusta, jota edellytetään talousarvion 2025 tasapainottamiseksi. Palliatiivisen hoidon osalta on tärkeää,

että potilaiden hoitoketju toimii mahdollisimman hyvin ja että potilaat, joita ei voida hoitaa kotona erilaisten kotiin annettavien sairaanhoitopalvelujen avulla, saavat paikan osastolta, joka on mahdollisimman lähellä läheisiä, vaikka se ei olisikaan omassa kotikunnassa.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus päättää, että Vöyrin yleislääketieteen osasto lakkautetaan viimeistään 31.3.2025.

Päätös:

Jakelu